

ИДЕАЛ ХРИШЋАНСКЕ ДОБРОТЕ

Ове године навршава се 100-годишњица упокојења **Јулијане Костић рођ. Паланачки**, велике добротворке и задужбинарке и супруге Лазе Костића. Тим поводом, 23. октобра, у Српској читаоници „Лазе Костић“, о животу и задужбинарству Јулијане Паланачки говорили су јереј **Милош Ловрић**, **Милан Степановић** и **Радивој Стоканов**. У недељу, 25. октобра, на годишњицу упокојења, одржан је помен у цркви Св. великомученика Георгија, а потом је положено цвеће на њен гроб на Великом православном гробљу у Сомбору.

- У јесен 1909. г. (12/25. октобра) умрла је Лазе Костићу безгранично одана супруга Јулијана, након дуге патње. Последњих недеља

болести није се одмицао од ње (писао је Милану Савићу: *Морам бити око моје великомученице Јулијане*). Последњом реченицом у свом „Дневнику снова“ забележио је да је његова *Јулијана - Јулча - идеал хришћанске добротe и резигнације, издахнула после скоро три месеца ужасне агоније*. У посмртној објави Лазе је написао *да ми се моја вереница љуба Јулијана синоћ опростила сваке муке и невоље земаљске*. Опело, којем је чинодејствовало све сомборско свештенство, обављено је у Светођурђевској цркви, а обреду и сахрању присуствовао је скоро цео тадашњи Сомбор.

Тестаментом је завештала целокупну имовину за задужбине (кућу у Соларском сокаку са магацином и 153 јутра земље

оставила је Српској црквеној општини за изградњу школе, а једносpratницу у којој је живела и још једну кућу у сомборском предграђу Банат, данас Млаке, оставила је за школовање даровитих ђака; за градњу Дома православне сирочади наменила је 45 јутра земље и још једну кућу - имовину своје тетке Марије Паланачки - а акције Сомборске трговачке и занатлијске банке наменила је изградњи болнице за трговце; сву уштеђевину завештала је супругу, а мање износе подарила је рођацима и пријатељима). Лазе Костић је у потпуности извршио тестамент према њеној жељи - рекао је Милан Степановић („Сомборске нити Лазе Костића“).

Н.М.

ДВА ВЕКА ОД ШТАМПАЊА ПРВЕ СРПСКЕ КЊИГЕ О ПЧЕЛАРСТВУ

АВРАМОВ „ПЧЕЛАР“ ПО ДРУГИ ПУТ МЕЂУ СОМБОРЦИМА

Прва српска књига о пчеларству „*Пчелар*“ („Нови Пчелар“), знаменитог сомборског проте, катихете и пчелара **Аврама Максимовића** (1772-1845), поново ће бити на великој читалачкој сцени после равнo 200 година.

За ову сјајну прилику позната Издавачко-штампарска кућа „Бирограф“ из Апатина објављује чувену књигу, а за штампу је са славеносрпског на српски језик приредио угледни пчелар и коцелчевачки прота **Милош Антонић**.

Свој благослов за прво ново издање знамените књиге штампане у Будиму давне 1810. године дао је уважени епископ шабачки господин **Лаврентије**.

Предговор потписује

уредник Благоје Свркота, професор, а рецензенти су истакнути пчелар **Првослав Нешић** и књижевник **Зоран М. Мандић**. Сарадник је заслужни сомборски пчелар **Бошко Црногорац**, а графичко-техничке послове учинио је **Миша Немет**.

Једна од најбољих књига оног доба из области пчеларства, а дуго времена незаслужено скрајнута, појавиће се почетком 2010. године у специјалном фототипском издању (упоредо на славеносрпском и српском језику). Имаће преко 500 страна у оригиналном формату штампаном пре два века. Објавиће имена свих пренумераната (претплатника), као што је то учинио и Аврам Максимовић.

ПОСТАВКА СЛИКА АНЂЕЛКЕ КАРАЈОВИЋ У ГАЛЕРИЈИ ДОМА УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА

ПУТ ДО СЛИКА

У Галерији Дома ученика средњих школа отворена је 23. октобра изложба „*Пут до слике*“ **Анђелке Карајовић**, сликарке из Сремске Митровице. Изложбу је, уз реч професора **Миливоја Цветинчанина**, пријатеља сликарке из родног Кузмина, отворио историчар уметности **Срето Бошњак**.

- Једна класична поетско-реалистичка нота одликује слике митровачке сликарке Анђелке Карајовић. Инспиришући се природом у више тематских кругова (пејзаж, мртва природа,

другачије од верног снимка било којег предмета у природи. Слика је саздана од доживљаја и идеје која доживљају даје визуелни целовитост. Зато је ту све мање потребе за копирањем, а све више за откривањем елемената који граде нови лик сликарског призора. Ослобађајући сликарски рукопис она све сигурније влада сликарским техникама и материјалима доводећи их до већег степена експресије.

ХУМАНИТАРНА ПРОДАЈНА ИЗЛОЖБА

Наредна изложба у **Галерији Дома ученика** биће отворена у среду, 4. новембра, у 18 часова. Реч је о хуманитарној продајној изложби радова сликара из Сомбора и околине у оквиру хуманитарне акције „*Пријатељство је највећи дар*“ коју организују Гимназија „*Велко Петровић*“ и Дом ученика.

градски мотиви и нешто мање портрет) она упорно трага за помирењем објективне природе света са субјективном природом слике. ...Открива и све чешће примењује чињеницу аутономности самог ликовног језика: на њеној слици све је

Она је сликар у успону, упоран истраживач вредности ликовног језика, што ће јој, несумњиво, помоћи да оствари свој сликарски сан - рекао је, између осталог, **Срето Бошњак**.

Н.М.

ИЗ РАДА „ЛИКОВНЕ ГРУПЕ ‘76‘ СОМБОР ГОСТОВАЊА У СРЕМУ И КУЛИ

• Чланови сомборске „Ликовне групе ‘76“ учествоваће на Покрајинској смотри ликовног стваралаштва која ће се одржати 6. новембра ове године у Сремској Митровици. Смотра ће бити отворена у Галерији „*Лазар Возаревић*“ у 19 часова.

• На позив Културног центра у Кули, своју четврту самосталну изложбу приредиће **Марија Туркаљ - Матић**. Изложба ће бити отворена у четвртак, 5. новембра, у 19 часова и трајаће две недеље.

ПРИЈАТНО ЛИТЕРАРНО ВЕЧЕ У ЖУПАНИЈСКОМ ЗДАЊУ

ЖИВОТ (ИС)ПИСАН СТИХОВИМА

Изабрани стихови и проза из књига сомборских списатељица **Олге Павков**,

Зденке Феђвер, **Виде Раич**, **Ксеније М. Ђорђевић**, **Наде Душанић** и **Росане Дворжак**

представљени су 22. октобра у Свечаној сали Скупштине града на литерарној вечери под називом „*Стави свој живот у стихове*“.

Одабране књижевне пасаже, песничке и прозне, читале су ауторке, најављивао их је и о њиховом делу говорио књижевник **Давид Кеџман Дако**, примерени музички интермецо на виолончелу свирала је **Сандра Ђулинац**, а стихове су казивале и чланице Драмске секције Дома ученика средњих школа у Сомбору.

РЕДСТАВЉЕНЕ СЛИКЕ И КЊИГА ЈЕЛЕНЕ МАРИЈЕ ФИШЕР

ЇИТАВ ЖИВОТ У ЈЕДНОМ ДАХУ

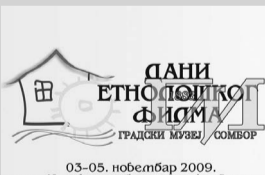
У Галерији Дома ученика средњих школа у Сомбору отворена је retrospectivna изложба слика **Јелене Марије Фишер** i представљена њена прва књига „*Їитав живот у једном даху*“. Ауторка је рођена у Сомбору (1945), радила је као трговач и козметичар, а сликарством се бави од 1990. године. Члан је сомборске „Ликовне групе ‘76“ и освајај петнаест диплома, похвала и три прва места на ликовним манифестацијама.

Књига „Їитав живот у једном даху“ садржи чињенице о животу и судбини њене бројне породице коју жели да сачува од заборавља. О књизи су говориле професорке **Rosana Dvoržak** и **Vidosava Raić**, док је о ликовном раду говорио сликар **Милош Рејковић**.

А.Р.

ГРАДСКИ МУЗЕЈ СОМБОР ДАНИ ЕТНОЛОШКОГ ФИЛМА

Прве недеље новембра (3-5. XI 09. од 18 до 20 часова) Градски музеј организује пројекције

етнографских филмова разних категорија тематски посвећених материјалној, духовној, социјалној култури народа и заједница у Србији и свету. Све пројекције су бесплатне, а биће приређене у изложбеним просторијама у приземљу Градског музеја.

Филмови су одабрани из фондуса до сада сакупљених филмова Етнографског музеја из Београда, који већ 18 година сваке јесени организује Међународни фестивал етнолошког филма са великим бројем филмских остварења из разних земаља. Етнолошки (тј. етнографски или антрополошки) филм, као врста документарног филма, има за тему традицијске, „народне“ културе, као и процес њихових промена и трансформација у савременом тренутку, те у све већој мери и феномене динамичних урбаних култура.